

כיתה + מס' כיתה	
שם משפחה	מס' ת"ז
שם פרטי	מקצוע
שם ביה"ס	סמל מוסד

מבחן בעברית לכיתה ה'

נוסח ב'

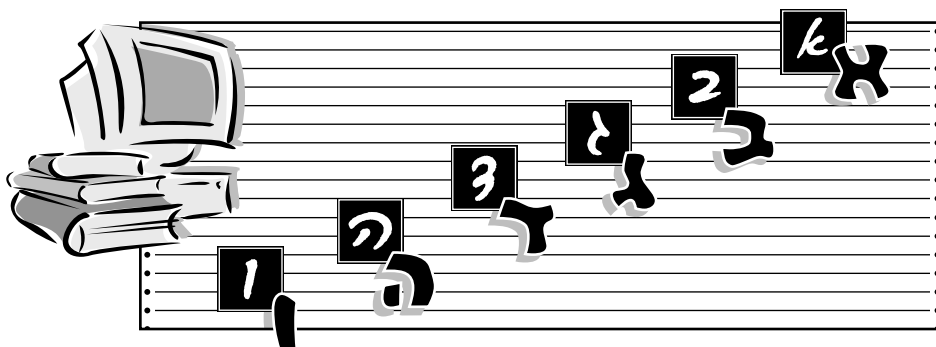
מס' התלמיד/ה באלפון

שם התלמיד/ה

הכיתה

שם ביה"ס

שם היישוב

שאלון לתלמיד/ה

סמן/י בתוך הריבוע המתאים.1. האם את/ה בן או בת? ₁ בן ₂ בת

2. באיזו כיתה ה' את/ה לומד/ת?

 15ה 14ה 13ה 12ה 11ה 10ה 9ה 8ה 7ה 6ה 5ה 4ה 3ה 2ה 1ה
תלמידים יקרים,

לרשותכם 90 דקות.

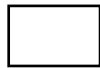
קראו בעיון את כל הקטעים, וענו בתשומת לב על כל השאלות. אינכם חייבים לענות על השאלות לפי סדר הופעתן.

בדקו היטב את תשובותיכם לפני מסירת המבחן.

בשאלות שבהן אתם נדרשים **לכתוב תשובה**, כתבו אותה במקום המיועד לכך.בשאלות שבהן אתם נדרשים **לבחור תשובה נכונה מבין כמה תשובות**, בחרואת התשובה, וסמנו לידה.דוגמה 1:

מיהו היונק הגדול ביותר?

פיל ₁סוס-יאור ₂לוייתן ₃ג'ירפה ₄דוגמה 2א. בשעה יש 60 דקות. ₁ נכון ₂ לא נכוןב. ביממה יש 60 שעות. ₁ נכון ₂ לא נכון**בהצלחה!**

פרק ראשון

קראו את הקטע שלפניכם, וענו על השאלות שאחריו.

השפעת

מעובד לפי מאמרו של ד"ר רון בן-יצחק

מתוך אתר האינטרנט "לבריאות" של "הראל" חברה לביטוח, <http://www.labriut.co.il>

- 1 בחורף הרבה אנשים חולים בשפעת. מחלת השפעת נגרמת על-ידי נגיפים (וירוסים). נגיפי השפעת הם יצורים זעירים מאוד, המתרבים בדרכי הנשימה ופוגעים בהן.
  - 5 הסימנים של השפעת דומים לסימנים של הצטננות או של דלקות בדרכי הנשימה: נזלת, שיעול, כאב גרון, חום, כאבי ראש, עייפות, חולשה וכאבי גב. השפעת נמשכת לרוב ארבעה עד שבעה ימים, ובדרך-כלל היא חולפת מֵאֶלְיָהּ.
  - 10 נגיפי השפעת עלולים לעבור לבני אדם אחרים ולהדביקם. בעת עיטוש ושיעול, ואפילו בעת צחוק או דיבור, נפלטים דרך האף והפה נגיפים רבים מאוד אל חלל האוויר, וכך הם עוברים מאדם לאדם. בני אדם בריאים נדבקים במחלה גם במגע ישיר בידיים, בחפצים, או בכלי אוכל של חולים. תינוקות, ילדים וקשישים עלולים להידבק ביתר קלות בשפעת, ולסבול מסיבוכים של המחלה, כגון דלקת אוזניים ודלקת ריאות.
  - 15 במקרה של שפעת, השימוש בתרופות כמו אנטיביוטיקה אינו יעיל, משום שנגיפי השפעת אינם מושפעים מן התרופות האלה. מטרת הטיפול בשפעת היא להקל במידת האפשר על החולה. ניתן לקחת תרופות שונות להקלת הנזלת והשיעול. אם החום עולה, אפשר להורידו באמצעות תרופות להורדת חום, או באמצעות אמבטיה פושרת. כמו-כן, מומלץ להישאר בבית עד שמרגישים טוב יותר, ולְשָׁהוֹת בחדר מְאוּוָרָר ומחומם.
  - 20 חשוב לשכב במיטה, ובמקרה הצורך יש לפנות למרפאה.
- היום כבר אפשר לחסן בני אדם נגד שפעת. כדי למנוע הידבקות בשפעת, משרד הבריאות ממליץ לקבל כל שנה את החיסון כבר בתחילת החורף.

הכתוב במאמר אינו מהווה התוויה רפואית, אלא מידע בלבד, ובשום מקרה אינו בא במקום פנייה לרופא מוסמך.

השאלות**שאלה 1**

לפי הקטע, פתבו ארבעה סימנים למחלת השפעת.

_____ 1. _____ 2. _____ 3. _____ 4.

.....

שאלה 2

מה גורם להידבקות בשפעת?

סמנו רק ליד התשובה הנכונה.

₁ תרופות לא יעילות

₂ דלקת בדרכי הנשימה

₃ נגיפים הנמצאים בחלל האוויר

₄ סיבוכים של דלקות אוזניים

.....

שאלה 3

תארו שתי דרכים לטיפול בחולים בשפעת, המומלצות בקטע.

_____ 1.

_____ 2.

מס' התלמיד/ה באלפון

שאלה 4

מה פירוש **כמו-כן** במשפט: "כמו-כן, מומלץ להישאר בבית" (שורות 18–19)?

סמנו רק ליד התשובה הנכונה.

1 גם

2 לכן

3 אבל

4 כי

.....

שאלה 5

בשורה 22 כתוב: "משרד הבריאות ממליץ לקבל כל שנה את החיסון".

מהו הפירוש המתאים למילה **חיסון**?

סמנו רק ליד התשובה הנכונה.

1 תרופה אנטיביוטית

2 חומר למניעת הידבקות

3 חומר להורדת חום

4 תרופה נגד כאבי ראש

.....

שאלה 6

אתה חולה בשפעת, והרופא המטפל בך מכסה את הפה והאף שלו במסכה.
מדוע מכסה הרופא דווקא את החלקים האלה בפניו?

.....

שאלה 7

מהי המטרה העיקרית של הקטע?
סמנו רק ליד התשובה הנכונה.

- 1 לספר על התחושות ועל הרגשות של החולים בשפעת
- 2 לדווח על תרופות יעילות נגד השפעת
- 3 לשכנע חולים ללמוד על מחלת השפעת
- 4 למסור מידע על דרכי ההידבקות בשפעת ועל הטיפול בה
- .....

פרק שני

קראו את הקטע שלפניכם, וענו על השאלות שאחריו.

התפקיד הראשי

מאת רבקה מגן

- 1 המורה התבוננה בתלמידים. מבטה נח על פניה של אורה. "אורה, גשי אליי בבקשה," אמרה. זה קרה לאחר שירון סיים קריאת קטע ממחזה, שבו עמד להופיע כגיבור הראשי. ירון היה מורגל בתפקידים ראשיים מְשָׁנִים קודמות, אך הפעם קריאתו לא מצאה הֵד בְּלִבָּהּ של המורה.
- 5 אורה קמה מִמְקוֹמָה וניגשה אל המורה. היא הגיעה לכיתה רק בתחילת השנה, ועדיין לא התיידדה עם אף אחד מן הילדים.
- ירון, שעמד מאחורי המורה, החל לפתע להניע את ידיו ושפתיו בתנועות מוזרות. ילדי הכיתה פרצו בצחוק. התנועות של ירון פגעו באורה. היא ידעה שהוא מחקה את הוריה האילמים. הפעם אראה להם! החליטה.
- 10 "אורה, קראי בבקשה!" אמרה המורה, והושיטה לאורה את המחברת הכחולה שִׁמְמָנָה קרא ירון. אורה התחילה לקרוא. תחילה בהיסוס, אבל אחר־כך גבר קולה, והיא קראה בביטחון וברגש.
- "יפה מאוד אורה! אתן לך את המחזה לקריאה בבית, ומחר נמשיך בחזרות," אמרה המורה והושיטה לה את המחברת. גל של אושר הציף את אורה.
- 15 אבל לאחר סיום יום הלימודים, כשעמדה לעזוב את שער בית־הספר, הבחינה אורה בירון, עודד ותומר. שפתיו של ירון היו קפוצות, והמבט הזועף שנעץ בה הסגיר את מחשבותיו. פחד הציף אותה, והיא מיהרה לצאת לרחוב הסואן. מיד הרגישה שעוקבים אחריה, ומְזוּוּיִת העין ראתה את הצלליות של ירון וחבריו. אורה פתחה בריצה לעבר המגרש המפריד בין הרחוב לביתה. כשחצתה אותו הרגישה פתאום משיכה בשרוול. ירון וחבריו הקיפו אותה.
- 20 "אורה, מחר תגידי למורה שאת מוותרת על התפקיד!" קרא ירון לעברה בכעס.
- 25 בטרם הצליחה להבין את המתרחש, הוא ניסה לחטוף את התיק מִיָּדָה.

- עודד תפס את התיק והעבירו בתנופה לירון, שהעיף אותו לגובה לעבר תומר. התיק נפתח וכל הספרים והמחברות התעופפו לכל עבר.
- אורה, שרדפה אחרי התיק, נתקלה באבן, השתרעה מלוא קומתה ארצה, וכאב פילח את הברך שלה. ירון וחבריו ברחו לכל עבר. אורה, שהתרוממה בקושי, נזכרה במחברת הכחולה ונבהלה. המחברת הכחולה! היא גילתה אותה מתחת לתיק. אורה נשמה לרווחה, והחלה לצעוד ברגליים כושלות לעבר ביתה.
- למחרת הודיעה למורה: "החלטתי לוותר על התפקיד הראשי!"
- "את בטוחה בהחלטה שלך?" התפלאה המורה.
- 35 "בטוחה", ענתה אורה. ניסיונות המורה לשכנע את אורה לחזור בה עלו בתוהו. התפקיד חזר לירון. אבל עוד באותו יום, בשיעור חשבון, כשהמורה עמדה מול הלוח ופתרה תרגיל מסובך, ירון העיף פתק לעבר אורה. בדיוק באותו רגע הסתובבה המורה, וראתה את הפתק נופל לידיה של אורה.
- 40 "מי שלח את הפתק?" שאלה המורה בכעס. לירון לא הייתה ברירה. שמו הופיע על הפתק, והוא הרים את האצבע.
- ארוכה הייתה השיחה של המורה עם ירון לאחר הלימודים. למחרת פנתה המורה לאורה. "אורה!" אמרה, "אתמול הרגשתי שאת רוצה בתפקיד, ולא הבנתי מדוע את מוותרת עליו. עכשיו אני יודעת הכול. ירון סיפר לי, ושוחחנו על כך ארוכות. לבסוף הוא הבין שְׁשָׁגָה, ועכשיו אורה, לעבודה! מוכנה?"
- 45 "כן! כן! המורה!" שמחה אורה.
- החזרות על התפקיד הראשי נמשכו עד שאורה ביצעה אותו לשביעות רצונה של המורה. בלילה שלפני ההצגה נדדה שנתה. אולי תשכח? אולי תתבלבל?
- 50 אבל זה לא קרה. בשעת ההצגה המילים כמו זרמו מאליהן, ואורה ריגשה את הקהל במשחקה המרשים. כשירד המסך, נשמע רעם של מחיאות כפיים. היא הבחינה בהוריה המאושרים ובילדי הכיתה שקראו בקצב אחיד: "אורה! אורה!" גם ירון היה ביניהם.
- 55 "היית נפלאה!" החמיאו לה הילדים בכיתה למחרת. "אורה, את רוצה להצטרף אלינו למשחק?" שאלו אותה הבנות בהפסקה.
- "בכיף", ענתה, ונבלעה אל תוך להקת הבנות המשחקות.

מס' התלמיד/ה באלפון

השאלות

שאלה 8

תארו כיצד פגעו ירון וחבריו באורה.

.....

שאלה 9

מדוע פגע ירון באורה?

סמנו רק ליד התשובה הנכונה.

- 1 כי הוא חשב שהוריה האילמים מתנהגים באופן מוזר.
- 2 כי היא קיבלה את התפקיד הראשי בהצגה במקומו.
- 3 כי המורה כעסה עליו בגללה.
- 4 כי היא הייתה תלמידה חדשה, ולא היו לה ידידים.
- .....

שאלה 10

א. מה הייתה הרגשתה של אורה כשהמורה הציעה לה את התפקיד?

ב. מדוע למחרת היא החליטה לוותר על התפקיד?

ג. מדוע היא החליטה לבסוף לקבל את התפקיד?

.....

שאלה 11

תארו את תגובת הקהל על משחקה של אורה.

.....

שאלה 12

למי/למה מתכוונים במילים המסומנות?

דוגמה:

בשורות 30–31 כתוב: "היא גילתה אותה".
במילה **אותה** מתכוונים ל**אמרת**.

א. בשורה 9 כתוב: "הפעם אראה להם".
במילה **להם** מתכוונים ל_____.

ב. בשורה 44 כתוב: "מדוע את מוותרת עליו".
במילה **עליו** מתכוונים ל_____.

מס' התלמיד/ה באלפון

שאלה 13

א. במשפט "בטרם הצליחה להבין את המתרחש..." (שורה 25),

מה פירוש המילה **בטרם**?

סמנו רק ליד התשובה הנכונה.

₁ משם ש...

₂ אף-על-פי ש...

₃ אחרי ש...

₄ לפני ש...

ב. מה פירוש הביטוי "ניסיונותיה עלו בתוהו" (שורות 35–36)?

סמנו רק ליד התשובה הנכונה.

₁ היא לא הצליחה בניסיונותיה.

₂ ניסיונותיה היו מוצלחים מאוד.

₃ היא הצליחה לשכנע בניסיונותיה.

₄ ניסיונותיה פגעו באחרים.

שאלה 14

מה דעתכם על התנהגות ילדי הכיתה עד השיחה של המורה עם ירון (שורות 1–41)? נמקו את תשובתכם.

שאלה 15

מדוע, לדעתכם, **מדגישה הסופרת** כי גם ירון מחא כפיים?

שאלה 16

תארו את דמותה של אורה, בהיקף של 4–6 משפטים.
כתבו על **אופיה**, על **התנהגותה** ועל **השינוי שחל במצבה החברתי**.

מס' התלמיד/ה באלפון

פרק שלישי

קראו את הקטע שלפניכם, וענו על השאלות שאחריו.

איך מגדלים צנוניות בחצר?

מעובד לפי כתבתו של תמיר ראונר, שהתפרסמה ב"עיניים" גיליון 9, ספטמבר 1997

קל מאוד לגדל צנוניות, ומי שאוהב צנוניות יכול לגדל אותן בעצמו לפי ההוראות הבאות.

1. בוחרים בחצר שטח קטן של אדמה – אפילו 50 ס"מ x 50 ס"מ יספיקו. בכל חצר אפשר למצוא פינה כזאת, גם בחצר מרוצפת של בית משותף.
2. קונים שקית של זרעי צנונית במחיר שקלים מעטים בחנויות פרחים, במשתלות או בחנויות לצורכי גינה.
3. מְתַחְחִים את האדמה במעדר, כלומר מפוררים אותה עד שלא נשארים גושים גדולים, ומְיִשְׂרִים את פני השטח במגרפה או באצבעות.
4. עושים חורים בעומק של כ-2 ס"מ, ובמרחק של כ-5 ס"מ בין חור לחור, בעזרת אצבע או מקל.
5. שמים 2–3 זרעים בכל חור, ומכסים את החורים באדמה.
6. משקים בעדינות כל יום, ואחרי יומיים-שלושה צומח נְבֵט בעל ארבעה עלים חמודים, הנקראים פְּסִיגִים. אחרי יומיים-שלושה נוספים, כאשר לנבטים כבר יש גבעולים קטנים, מגיע הזמן לדילול. מכל קבוצת נבטים משאירים רק אחד, ועוקרים בזהירות את שאר הנבטים. כך נשאר מרחב להתפתחות של צמח הצנונית הצעיר.
7. ממשיכים להשקות, ועכשיו נשאר רק להתבונן בעלי הצנוניות הצומחים מעצמם.
8. כארבעה שבועות אחרי הזריעה, כאשר עלי הצנוניות גדולים ורבים מאוד, בודקים אם הצנוניות בְּשֵׁלוֹת.
9. כשהצנוניות עגולות ושמנות מוציאים אותן מן האדמה. אפשר לשטוף אותן במים ולהכין מהן סלט. רצוי להוסיף לו עלי צנוניות ירוקים וטריים. כדאי להוסיף לסלט גם מלח, פלפל, שמן זית ומעט לימון.

השאלות

שאלה 17

לפי הקטע, מדוע כל אחד יכול לגדל צנוניות?

שאלה 18

לפי סעיף 6 בקטע, מדוע כדאי לְדַלֵּל את נבטי הצנונית?

שאלה 19

בסעיף 6 כתוב: "ואחרי יומיים-שלושה צומח נֶבֶט בעל ארבעה עלים חמודים".

א. מה פירוש המילה **נֶבֶט**?

סמנו רק ליד התשובה הנכונה.

1 שורש של צנונית

2 צמח בראשית צמיחתו

3 שתיל שקונים במשתלה

4 גבעול בצבע ירוק

ב. היכן נמצאת המילה **נֶבֶט** במילון?

הקיפו את המילה **לפני** או **אחרי**.

1. המילה **נֶבֶט** נמצאת **לפני** \ **אחרי** המילה **נְבוֹאָה**.

2. המילה **נֶבֶט** נמצאת **לפני** \ **אחרי** המילה **נֶבֶל**.

.....

שאלה 20

לפניכם חמש שאלות.

בכל שאלה, סמנו ליד התשובה הנכונה.

א. האם יש בקטע מידע על קישוט החצרות בבתים משותפים?

₁ כן   ₂ לא

ב. האם יש בקטע מידע על אופן הזריעה של צנוניות?

₁ כן   ₂ לא

ג. האם יש בקטע מידע על החשיבות של אכילת צנוניות לבריאות?

₁ כן   ₂ לא

ד. האם יש בקטע מידע על מחיר הצנוניות בשוק?

₁ כן   ₂ לא

ה. האם יש בקטע מידע על שטח האדמה הדרוש לגידול צנוניות?

₁ כן   ₂ לא

.....

מס' התלמיד/ה באלפון

שאלה 21

בכל סעיף מופיעים שני משפטים.

איזה מהם כתוב **כהוראה**?

סמנו ליד התשובה הנכונה.

א. ₁ קנו שקית של זרעי צנוניות.

₂ קנינו שקית של זרעי צנונית.

ב. ₁ יש לפורר את האדמה.

₂ נפורר את האדמה.

ג. ₁ שמתם את הזרעים בחורים.

₂ שימו את הזרעים בחורים.

שאלה 22

מה קרה לפני מה?

סדרו את המשפטים שלפניכם לפי הכתוב בקטע.

פְתְבו מספר ליד כל משפט.

מחוררים את האדמה.

מתחחים את האדמה.

מכסים את החורים.

משקים כל יום.

שמים זרעים בחורים.

שאלה 23

מהי המטרה העיקרית של הקטע?
סמנו רק ליד התשובה הנכונה.

- 1 למסור מידע על חנויות לצורכי גינה.
2 ללמד כיצד מכינים סלט צנוניות.
3 להסביר איך מגדלים צנוניות.
4 לתאר גינה יפה על-יד הבית.

שאלה 24

א. לפניכם רשימה של שמות עצם מן הקטע.
הוסיפו לכל אחד מהם **שם תואר אחר**.

שם תואר	דוגמה: צנונית
<u>זואה</u>	1. חנויות
_____	2. שבועות
_____	3. שטח
_____	4. שקית

ב. המילים **לְגַדֵּל** ו**לְגַדֵּל** הן מן השורש ג-ד-ל.
לפניכם רשימת מילים.
האם הן מן השורש ג-ד-ל?
סמנו ליד התשובה הנכונה.

1. גידלנו ₁ כן ₂ לא ₂
2. דילגנו ₁ כן ₂ לא ₂
3. דגלים ₁ כן ₂ לא ₂
4. מגדלים ₁ כן ₂ לא ₂

מס' התלמיד/ה באלפון

פרק רביעי

25.

כתבו סיפור, אמיתי או דמיוני (באורך של כ-10 שורות), על הנושא **אבד לי משהו יקר** (חפץ, או כל דבר אחר).
 בסיפורכם תארו מה אבד לכם, כיצד זה קרה, מה הרגשתם, ומה קרה בסוף.

בהצלחה!

